בס"ד

עלון 657 דו שבועי

חכמה ומוסר

מקור הברכה

עלון בעניני פרשת השבוע, מוסר, הלכה, ואגדה. בראשות הרה"ג **אברהם טויל הכהן** שליט"א ראש הישיבה הגבוהה לבוגרי ישיבות קטנות מצטיינים וכולל אברכים - "**חכמה ומוסר**". פעיה"ק רכסים ת"ו, רח' התאנה 2 טל' - 9847363 - 04.

פרשת חקת.

"שני לקחים ממי מריבה!"

קולמוסים רבים נשתברו, בנסיון להסביר מה היה חטאו של משה רבינו בעניין "מי מריבה", על מה ולמה נתבע. ובדין הוא, שהרי: "אם ראשונים כמלאכים, אנו כבני אדם". ואיך מתיימר אדם להבין מלאך, ולדון בחטאיו!

פירושים רבים נאמרו, וכבר אמר המלאך המגיד למרן ה"בית יוסף" זצ"ל, שממכלול הפירושים מבינים אנו כמה דק היה החטא, עד שיש לחפש ולבחון ולהתלבט ולהסתפק. ואמר הגה"צ רבי משה טיקוצ'ינסקי זצ"ל: לא רק אנו מתקשים להבין את התביעה, משה רבינו בעצמו לא הבינה. שהרי אילו חושב היה שאין לעשות כן, היה ודאי נמנע לא מצא כל חסרון בדבר, עד שהוכיחו הבורא יתברך!

הואיל וכך, מה לנו לרצות להבין, מה לנו לדוש בחטאו הדק של אבי הנביאים. אבל תורה היא וללמוד אנו צריכים. שאילו לא היה באפשרותנו להבין לפי קטנות השגתנו ולהפיק לקח מהבנתנו, לא היו הדברים נכתבים! התורה נמסרה לנו כספר הוראות והדרכות, וחובה עלינו לעיין ולהבין ולמצוא בדברים הכוונה עבורנו!

רבינו הר"ן, רבי נסים גירונדי זצ"ל, באר בדרשותיו שהתביעה היתה על שאמר: "שימעו נא המורים", עקשנים ושוטים. וראויים היו לתארים אלו, לפי התנהגותם. רבותינו סיפרו שהתקוטטו ורבו עימו, התלוננו ואף הקניטו. אבל למרות שכל אחד ואחד מהם ראוי היה לכינוי זה, אסור היה לכנות בו את כלל הציבור! בציבור יש שלימות שאין בכל יחיד ויחיד, ויש להזהר בכבודו!

"לעולם תהא אימת ציבור עליך", אומרת הגמרא. שהרי ויתר הקדוש ברוך הוא על כבודו והורה לכהנים לעמוד וגבם לארון הקודש ולספרי התורה, כדי שפניהם יהיו אל הציבור!

ומחדש רבינו הר"ן חידוש: מה שאמרו בגמרא שישראל קרויים בנים בין כשהם עושים רצונו של מקום ובין לאו, ככתוב "בנים סכלים המה", "בנים לא אמון בם", הרי זה ביחס לכלל ולציבור. החוטא מאבד בפני עצמו מעלת בן אהוב.

אבל כלל ישראל קרוי לעולם: "בני בכורי ישראל", גם בהיותם שקועים במ"ט שערי טומאה.

והלקח מכך עבורנו, כפול. האחד, כמה נורא לדבר בגנות ציבור וקהל, עדה או חוג כלשהו. לא זו בלבד שגם על ציבור יש איסור לשון הרע ורכילות, והאיסור נכפל במספרם, כאילו דיבר על כל אחד ואחד בנפרד ויכול אדם לרכוש לעצמו עשרות אלפי עבירות ברגע קט, שבכל אחת מהן כלולים כמה וכמה לאוין, ושקולה כנגד שלוש עבירות חמורות שבתורה. אלא שברגע שדיבר על ציבור דיבר על בניו של מקום, ואביהם יתבע עלבונם! בוא וראה כיצד נענש ועל אתר אבי הנביאים כשהביע פיקפוק בחוסן אמונתם, עם התבוססותם במ"ט שערי הטומאה! כמה פרוץ נעשה עניין זה לאחרונה. כמה משתלחת הלשון בקבוצה זו ואחרת, ומלבד עוון מחלוקת ושנאת חינם. יש כאן צרורות צרורות של לשון הרע, רחמנא ליצלן! מי צריך שהבורא יתברך יאמר לו: "האתה תדבר על בני יקירי? בוא ונבחן אותך, האם אתה מושלם"...

אך לקח נוסף כאן, חשוב לא פחות: אם אין האדם מושלם, ומי בדורנו מושלם, יכלול עצמו עם הציבור ויזכה להגנתו ולחיבתו! החלבנה, שריחה רע, נמנתה על סממני הקטורת ועולה היא לרצון ובחיבה יחד איתם. הערבה, שאין בה לא טעם ולא ריח, נכללת עם האתרוג הלולב וההדס. המן ירד אף לדתן ולאבירם בכלל ישראל. ולפיכך הוזהרנו: "אל תפרוש מן הציבור". בייחוד מי שזכויותיו מעטות. שעל כן נצטוו ישראל להימנות על קרבן הפסח למשפחותיהם, לזכות לזכויות חבריהם, וכבר המשילו על כך, שההולך יחידי במדבר ועזבוהו כוחותיו, יקרוס ויאבד. אבל ההולך בשיירה, גם אם יתעלף ישאוהו עימם. על כן יראה כל אחד להסתופף בצל הקהילה, להתאגד בשיעורי תורה, להיות חלק מן החברה, ולא יפרוש מן הציבור!

נתבונן ונראה,: שכאשר ירד המן לישראל - ירד גם לרשעים שבהם, אף לדתן ולאבירם, גם לערב רב, ואף לעושי העגל, והיו "שבעים מן המן ומקריבים ממנו לעגל". ואילו יהושע בן נון, שפרש מן המחנה והמתין למשה רבינו למרגלות הר סיני - "ירד לו מן כנגד כל ישראל", נזקק לזכויות כנגד כל ישראל כדי שירד לו מן!

פרשת בלק.

"בנות מואב וי"ז בתמוז..."

מה עשו ישראל ארבעים שנה במדבר? דאגות פרנסה לא הטרידום, המן ירד בבוקר, השליו נחת בערב, היה להם מקנה בקר וצאן. שמלתם לא בלתה, לא חסרו דבר. בנוסף, נהרו תגרים נכרים להציע כל דבר, והרכוש הגדול שהוציאו ממצרים, כסף וזהב לרוב - בנוסף לאבנים הטובות שהיו יורדות עם המן - היוו אמצעי תשלום עבור כל דבר שהעין רואה והלב חומד. ענני הכבוד היוו מגן ומחסה, היה להם כל מה שהנפש תאווה.

ולמעשה, כשאנו חושבים בדבר, היו להם את כל התנאים שיש לילדים בבית הספר או לנערים בישיבה: מזון בשפע, ביגוד הולם, דיור נח - ורב שידריך וילמד, והשראת שכינה נעלה. ואכן, כך שנינו: "היה רבי שמעון בן יוחאי אומר: לא ניתנה תורה לדרוש, אלא לאוכלי המן".

בארבעים שנות מסעם במדבר (אגב, שלושים ושמונה שנים מתוכם ישבו בנחל זרד ובקדש) היה מחנה ישראל כישיבה רבתי: "אמר הקדוש ברוך הוא, אם אני מוליכן, מיד לארץ ישראל - מחזיקין איש איש בשדה ובכרם ומבטלין מן התורה. אלא אני מוליכן דרך המדבר, ויאכלו את המן, וישתו מי באר, והתורה מתיישבת בגופן".

סוף סוף הגיעו ארבעים השנים לקיצן, ועומדים היו על סיפה של הארץ המובטחת, לפני כיבוש וחלוקה ועבודת האדמה. תם פרק אחד ועומד להתחיל אחר - כלום אין השעה כשרה לנופש קצר, לחופשת "בין הזמנים"? נטלו חופשה קצרה, יצאו לטייל בטיילת סביב המחנה. העמונים והמואבים הקימו דוכנים, "והושיבו שם נשים, ומכרו כל מיני בשמים, והיו ישראל אוכלים ושותים". איזה נופש נפלא! "באותה שעה אדם יוצא לטייל, ומבקש ליקח לו חפץ מן המוכרת הזקנה, והיתה מוכרת לו בשוויו.

ההמשך בעמוד הבא.

אסור לעיין בעלון זה בשעת התפילה, נא לשמור על קדושת העלון (גניזה).

חקת

*מפטירין: ויפתח הגלעדי שופטים י"א

* מברכין אי"ה ברכת הלבנה, משבוע הבא, מיום ראשון בערב.

זמני הדלקת נרות שבת

כניסת השבת

חיפה : 21 : 7

תל אביב : 28 : 7

ירושלים : 11 : 7

יציאת השבת

חיפה : 36 : 8

תל אביב : 34 : 8

ירושלים : 31: 8

ר"ת חיפה : 21 : 9

ר"ת תל אביב : 19 : 9

ר"ת ירושלים : 17 : 9

בלק

* מפטירין: והיה שארית מיכה ה'.

* אי"ה, ביום חמישי חל צום י"ז בתמוז.

* אי"ה, ביום ראשון בערב, סוף זמן ברכת הלבנה.

זמני הדלקת נרות שבת

כניסת השבת

חיפה : 21 : 7

תל אביב : 28 : 7

ירושלים : 11 : 7

יציאת השבת

חיפה : 35 : 8

תל אביב : 33 : 8

ירושלים : 32 : 8

ר"ת חיפה : 20 : 9

ר"ת תל אביב : 18 : 9

ר"ת ירושלים : 17 : 9

משל ונמשל...

"אם-יתן-לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את-פי ה' אלקי" (במדבר כב, יח).

רשעותו של בלעם.

אדם שבאו ואמרו לו: הבה נראה אם מסוגל אתה לסטור למלך על לחיו, והלה אומר: גם אם תתנו לי ממון רב לא אוכל לעשות זאת. פירוש הדבר, שאמנם אפשר לבצע את הפעולה, אך הוא מעדיף שלא לעשותה. משום כך נכון מה שהוא עונה שאפילו עבור ממון רב הוא ימנע מלעשות זאת. הדבר נתון לבחירתו והוא מחליט מפני אימת המלך או מפני כבוד המלך שלא לעשותו.

לעומת זאת, אם יבקשו מאדם שישא על כתפיו הר שלם, האם הוא יוכל להשיב: אפילו בעד ממון רב לא אעשה זאת? הרי מעשה זה אינו אפשרי כלל במציאות, וממילא לדבריו אלו אודות הממון אין כל טעם ומשמעות, שהרי לא בממון תלוי הענין אלא בחוסר יכולת לעשות פעולה זו.

מסביר בעל 'בית הלוי':

בלעם הרשע אמר לעבדי בלק: "אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב, לא אוכל לעבור את פי ה'". במבט שטחי דבריו נראים כדברים של טעם, שהרי הוא מכריז שאינו עובר על רצון ה' בשום אופן, אולם האמת היא, שגם בזאת הוא חשף את רשעותו.

כשאמר בלעם: "אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב", משמעות דבריו היא שבעצם הוא מסוגל לעבור על רצון ה', אלא שהוא בוחר שלא לעשות זאת, ואין לך כפירה גדולה מזו.

עמוד התפילה...

*** אי"ה מדי יום מתקיים מנין בשחרית יחד עם בחורי הישיבה הגבוהה בוגרי ישיבות קטנות מצטיינים.**
הצבור היקר והקדוש מוזמן.
קורבנות ב: 6.55. ישתבח ב: 7.30.
*** וכן מדי שבת, קורבנות ב: 7.15.**

אבות-ובנים

אי"ה מדי שבת קודש, אחר תפילת מנחה בשבת קודש, מתקיים לימוד של **אבות ובנים** בבית מדרשנו, **הצבור הקדוש מוזמן, להגדיל תורה ולהאדירה.**

בס"ד, שיעור תורה בקרית חיים...

כמו כן, הננו שמחים להודיע לציבור הקדוש, שמתקיים שיעור ע"י מורנו ראש הישיבה שליט"א מדי שבוע ביום שני בקרית חיים מערבית ברח' אברבנאל (בבית הכנסת הלבן-הקרוב לים) בהלכות שבת, מספר בן איש חי, **הציבור היקר והקדוש מוזמן להגדיל תורה ולהאדירה.**

רואים ישועה והצלחה!!!

המעונינים לתרום לאחת מסעודות **הישיבה - לעלוי נשמת נפטרים, לרפואה, להצלחה, לזווג הגון, לזרע של קיימא או הצלחה בכל הענינים, התרומה לישיבה** בסך - 200 ש"ח.
ויהי רצון שבזכות החזקת התורה הקדושה, שתבורכו בכל מילי דמיטב. לתיאום בט"ל: 9847363 - 04.
או דרך בנק הדואר, מס' החשבון בבנק הדואר - 2598156.

זמני התפילות והשיעורים בימי החול לציבור הקדוש.

אי"ה, בבית מדרשנו מתקיים מדי יום בשחרית תפילה כותיקין. להלן זמני הנץ החל משבת "חקת-בלק":

יום	טלית/ ותפילין	נץ
ש	4:34	5.34:15
א	4:34	5.34:30
ב	4:35	5.34:45
ג	4:35	5.35:15
ד	4:35	5.35:45
ה	4:36	5.36:00
ו	4:36	5.36:30
ש	4:37	5.37:00
א	4:38	5.37:30
ב	4:38	5.38:00
ג	4:39	5.38:30
ד	4:39	5.39:00
ה	4:40	5.39:30
ו	4:41	5.40:00

עלות השחר 4:06 -

עלות השחר 4:09 +

השיעור בכולל ערב לקהל הקדוש.
* שיעור הכנה מ: 21.00 – 20.30.

* ומהשעה: 22.00 – 21.00 שיעור ע"י מורנו ראש הישיבה, במסכת ביצה דף - ט.

שמירת הלשון

* מדי יום חמישי בערב בשעה: 21.45 אי"ה יתקיים שיעור מוסר בעניני **שמירת הלשון**.

אחר תפילת שחרית **שיעור בהלכה** ע"י מורנו ראש הישיבה **או"ח טור וב"י, ומ"ב.**

מנחה: 18.40.
ערבית ראשונה: 20.05.
äéðù úéáøò: 22.00

שיעור מוסר מדי יום ע"י מורנו ראש - הישיבה והכולל.
בשעה: 18.25. **הצבור היקר והקדוש מוזמן להגדיל תורה ולהאדירה.**

מכותלי בית המדרש בימי שישי ושבת

* **ביום שישי בבוקר** שיעור עם מורנו הראש ישיבה מהשעה: 11.15 - 13.20 במסכת **בבא מציעא**, ואחרי כן תפילת מנחה. הצבור הקדוש מוזמן.

* **בליל שבת** שיעור בשעה: 22.45 - 22.00. äøåú ìéãâäì ïîæåî ùåã÷äå ø÷éä øåáöä.

* **וביום השבת:** אחרי תפילת הנץ מתקיים שיעור בהלכה - בהלכות שבת סימן **שצ"ד,** עם הסברים למעשה ע"י מורנו ראש הישיבה (קידושא רבה אחר התפילה). äøåú ìéãâäì ïîæåî ùåã÷äå ø÷éä øåáöä.

* **בשבת** בין השעות: 17.00 - 15.30 - שיעור כחצי שעה חומש עם פירוש **הרמב"ן, ואחרי כן בית יוסף ושו"ע אורח חיים,** ע"י מורנו ראש הישיבה. ואחרי כן בשעה 17.00 תפילת מנחה. äøåú ìéãâäì ïîæåî ùåã÷ä øåáöä.

דבר המערכת.

לכל אחינו "בית ישראל" עליה בתורה ויראת שמים, וקיץ בריא ושמח.

המעונינים לזכות לתרום ל"זכוי הרבים", ע"י הוצאת עלון זה לאור, ע"י תרומה לישיבה בסך - 200 ש'. עם אפשרות לפרסום, לעלוי נשמת או להצלחה בכל הענינים, או בחסות שתפורסם. אפשר לצור קשר עם המערכת בט"ל - 0527-182434

המעונינים לתרום להחזקת המוסדות: מס' חשבון בנק הדואר – 2598156 תזכו למצוות.

פרשת בלק. המשך.

והצעירה קוראת לו מבפנים ואומרת לו: בוא וקנה לך בפחות. והיה לוקח ממנה ביום הראשון וביום השני. ביום השלישי אמרו לו: הכנס פנימה ובחר לעצמך, הרי אתה בן בית! והיה נכנס. אמרה לו: רצונך שתשתה יין? והיה שותה. והיה היין בוער בו, ואומר לה: השמעי לי. והיא מוציאה צלם של פעור מתחת חלוקה ואומרת לו: רבי, רצונך שאשמע לך - השתחוה לזה".

וכך הפכה חופשה תמימה למדוחים של גילוי עריות ועבודה זרה, והביאה לשפיכות דמים, למות עשרים וארבעה אלף מישראל"

נורא הדבר: מה שלא עשו מאתיים ועשר שנות שיעבוד ועבודת פרך, בהן הדרדרו למ"ט שערי טומאה - אך לא פרצו פירצה של פריצות שלוחת רסן, והיו גדורים בעריות עשתה אותה חופשה נינוחה, סקרנות ותגרנות, ידידות ומשתה יין...

לא בכדי קוראים בפרשת בלעם ועצתו ומעשה שיטים ופעור בשבוע בו יחול צום י"ז בתמוז, הצום המתחיל את ימי האבל על החורבן. להורות ולהתריע שהחורבן האיום אינו מתחולל לפתע פתאום, אינו מתרחש בחטף. תחילתו, בהבקעת החומה! לאחר כניסת האויב לעיר - שריפת בית המקדש היא שאלה של זמן... הוא הדין באותה חופשה תמימה: בהענות להזמנת המוכרת, בכניסה לקיטון הדוכן, הובקעה חומה, נהרס חייץ. וכאשר סכר נפרץ, גם כדי סדק, יש להמלט מפני השיטפון הוודאי!

צום י"ז בתמוז חל גם בתקופת החופש הגדול בבתי הספר. תקופה המועדת מטבעה לטיולים, לשוטטויות, למסעות, למדוחים. אולי, עם לימוד לקח הפרשה והתבוננות במשמעות הצום, עם ההבנה שפריצת גדרות ממיטה חורבן, שסדק בחומה מביא לשריפת מקדש - אולי יהיה החופש גדור יותר, מבוקר יותר, חופש בו יישמרו חומות הקדושה וגדרי ההתנהגות הנאותה. ויהיה זו חופש פורה, של מנוחה ומרגוע ואגירת כח לתקופת המשך ההתעלות בשנה הבאה עלינו לטובה.

שיחת מוסר שנאמרה בהיכל ישיבת "חכמה ומוסר" ע"י מורנו ראש הישיבה והכולל.

השיחה נאמרה בהקשר לספר "שערי תשובה".
שער ג פרק: כד.

מובא, שבזמן הגמ' היו יושבים חצי יום, לתקן את הקלקולים שיש בעיר, ובחצי השני של היום היו קוראים בתורה וכו'. הבי"ד הקדיש חצי יום מהצום, לטפל בקלקולים שיש בעיר!

אבל אם אדם צם ומטייל... המשנה ברורה מביא, שאת התכלית של הצום הוא לא השיג.

הצום הוא לא מטרה בפני עצמה, הוא אמצעי שעל ידו מגיעים למטרה, והמטרה היא, להגיע 'להכנעה', וההכנעה תביא את האדם לפשפוש במעשים. לא יכולים לצאת מהצום רק בעצם הענוי.

ביחוד 'בתענית אסתר'. הצומות האחרים הם עצובים כשלעצמם, וצום 'יום הכיפורים' נתון תחת האוירה של 'התשובה', - האוירה רצינית, אבל הצום של 'תענית אסתר' הוא נתון תחת ההשפעה של 'מסכות ורעשנים', וא"כ, כמעט ולא נשאר ממנו כלום. יש כאלה ששמים על עצמם בצום עצמו כל מיני דברים על הראש... ונכנסים כך לבית הכנסת, וע"י כך הם מוציאים מהאנשים את האוירה הרצינית, הצום צריך להביא לתוצאות הנכונות.

ראוי שהאדם ישב עם עצמו כמה דקות, ויעביר את השנה לנגדו, לראות מה קורה איתו, ויחשוב על כל מיני בחינות, על הבין אדם למקום, על הבין אדם לחבירו, על הביטול תורה, על תיקון המידות, הֲכָזֶה יִהְיֶה צוֹם אֶבְחָרֵהוּ, אחרת, איזה צורה יש לצום?!

יש אנשים שבצום מרבים עוונות, כי מכיוון שהוא צם אין לו סבלנות, הוא מתפרץ מהר, מתעצבן מהר, והרי רק על כעס 'אחד' צריך לצום הרבה תעניות! וא"כ, מה הוא מרויח מהכעס?

או שבמוצאי הצום הוא אוכל כמו בהמה רבה, זה גם קלקול גדול. מה התיקון שיצא לו מהצום? הוא יושב במוצאי הצום וצועק לעבר המטבח, שיביאו... ויש לו תירוץ טוב, הוא לא רוצה לאכול הרבה אחרי הצום, רק כתוב (חובות הלבבות שער ה פ"ה), שסעודת הלילה צריכה להיות יותר מסעודת היום... יכול להיות שהוא 'מתבהם' במוצאי הצום יותר מכל התיקון שיצא לו מהצום, אם הוא לא עבד על עצמו בצום להוציא ממנו את הלקחים הנכונים.

אומרים, שר"י מסלנט היה אוכל דגים קטנים במוצאי הצום, הוא לא סמך על עצמו, הוא לקח לעצמו עזרה. שהרי, דג קטן אי אפשר לאכול מהר, כי יש בו קוצים, ולכן הוא היה מוכרח בעל כורחו שלא בטובתו לאכול לאט לאט, לא להתפרע על האוכל.

אומרים בשם ר"י מסלנט, שיותר קל לגמור את כל הש"ס מאשר לשבור מידה אחת, יש אנשים שגמרו את הש"ס ולא שברו אפילו מידה אחת, הגאון אומר [כך נדמה לי], שאם האדם לא שובר את המידות שלו, למה לו חיים! דהיינו, הוא לא ניצל את החיים שלו, לא השתמש בהם בצורה טובה. ה' לא יקפח אותו, הוא בודאי יקבל שכר טוב על כל מה שפעל, אבל הוא לא ניצל את החיים שלו כמו שצריך, 'אם הוא לא תיקן את המידות, למה לו חיים!' כי זו הצורה הנכונה.

הגמ' אומרת, (ברכות ו:) שעיקר השכר על הצום היא הצדקה, כנראה, שרוב האנשים לא יוצאים מהצום עם המטען הנכון, ומה שנשאר להם מהצום זו הצדקה, שנותנים לעניים לאכול במוצאי הצום.

היו לי עופות. וראיתי, איך הם מתנהגים בזמן שנותנים להם אוכל, אדם שלא ראה איך הם מתנהגים, בפעם הראשונה הוא יכול להבהל מהם, כשאתה נותן להם מאכל שהם אוהבים אתה מקבל הכנעה. הם מתפרעים בצורה איומה, והם יכולים לאכול כל כך הרבה עד שתתפח בטנם. ולמה? כך הוא דרכם של הבע"ח!

יש כאלה, כשהם אוכלים, הם שמים את המזון בכף היד, ואת כל מה שבכף ידם הם מכניסים לפה!...

ההמשך יובא בעוד שבועיים אי"ה.

בס"ד

מצא את המסתתר

לפרשת	חקת

ללא פרסים

מצא 18 מילים בלבד בתפזורת. במאוזן, במאונך ובאלכסון.

מצא מימרה מסתתרת.

ג	ב	ס	א	ו	ה	ס	מ	נ
ד	מ	ח	ד	ה	י	ה	ו	ח
א	נ	ס	ר	מ	ו	א	ד	י
ט	ד	ר	ס	ב	ד	ל	א	ס
ח	ה	י	ה	ת	נ	ש	ת	ה
ת	ו	ס	ד	א	ז	ב	ת	י
י	ר	ל	כ	ל	ס	ד	ע	נ
ד	פ	ג	ש	מ	ד	א	ג	ע
נ	ח	ד	ל	א	ו	ס	נ	נ
י	ק	ס	ג	ד	י	ה	ת	כ
מ	ג	י	ל	פ	מ	ג	ה	ד
י	ס	ד	נ	ל	כ	ל	ו	ר
ר	ד	ר	ב	ד	ד	ס	נ	ש
ש	ג	ש	נ	י	א	ש	ע	מ
ס	ר	ד	א	ס	כ	ל	ל	א
ה	ח	מ	מ	ד	א	ס	ק	ו
ת	ט	ד	נ	י	א	ש	ד	ל
י	ק	ח	ג	ס	ו	ל	ל	ס
ס	ד	ח	ה	ע	ש	ח	ג	מ
מ	ל	א	כ	ג	ב	ס	ד	ח

בחלל	בשרה	חקת
נגעת	יטמא	יתחטא
מלאך	קלענו	מקדש
נשתה	ימין	שמאול
ההר	אהרן	אדום
כנעני	בחרב	פן
סיחן	חפרוה	שרים

האם מצאת את המשפט:

הוא היה אומר אל תהי בז לכל אדם ואל תהי מפליג לכל דבר שאין לך אדם שאין לו שעה ...

מאת: מסכת אבות פרק ד משנה ג

בס"ד

קח פסק זמן...

מעוניין בהפוגה לשעות:

הבוקר/ צהרים/ערב ?

או שבת איפוח?

בישיבת 'חכמה ומוסר' שכונת בנה ביתך רח' התאנה 2 רכסים.

בנשיאות הרה"ג אברהם טוויל הכהן שליט"א ראש הישיבה.

לפרטים: הרב נתנאל יהב, טל': 7124735 - 052.

* שבתות האירוח מיועדות רק לרווקים.

בימי שני מדי שבוע מתקיים שיעור מפי ראש הישיבה שליט"א בשעה 19:45 בבית הכנסת הלבן ברח' אברבנל, בקרית חיים מערבית.

בכל יום שני בשעה 20:15 מתקיים שיעור תורה בביהכנ"ס "נצר יעקב" ברח' ט'רניחובסקי 9, קרית בנימין קרית אתא. ע"י אחד מרבני הישיבה.

הגאון הקדוש רבי רפאל אלנקוה זצ"ל

פינחס הכהן היה מזרעו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום. אבל בראותו כי חומת הצניעות נפרצת קם וקינא את קנאת ה', ובכך הרבה שלום וזכה לברית שלום.

כמוהו, פעל הגאון המפורסם בתורתו וקדושתו, **רבי רפאל אלנקוה זצ"ל**, שהיה חוליית זהב בשושלת הפז שראשה **היה הגאון הקדוש רבי ישראל אלנקוה** זצ"ל הי"ד, שעלה על המוקד על קידוש ה' בפרהסיה בטוליטולא שבספרד, הוא ורבינו יהודה בן הרא"ש, וספר תורה עימהם, ה' יקום דמם!

נכדו של הקדוש רבי ישראל, היה הגאון המלוב"ן (המלומד בניסים) **רבי אפרים אלנקוה זצ"ל**, שעיזוז נפלאותיו נודעו בשער בת רבים. במיוחד נפוץ סיפור רכיבתו על האריה. על גדולתו בתורה עומדים אנו מתוך ספרו הגדול "שער כבוד ה'".

גדול בתורה ובחסידות היה צאצאם, הגאון הקדוש והנערץ **רבי רפאל אלנקוה זצ"ל**, שהיה רבה של סאלי (עירו של ה"אור החיים" הקדוש) ולאחר מכן הוכתר כרב הראשי לכל המערב הפנימי (מרוקו). הוא היה "מדברנא דאומתיה", וייצג בגאון את היהודים בפני הרשויות, והשלטונות העניקו לו עיטור כבוד מיוחד על פעילותו.

פעם נמסר לו, שנערה יהודיה פרצה את גדרות הצניעות בכך, שהעזה לגלות את זרועותיה ברבים. הוא קרא לאביה והורהו להזהירה באזהרה חמורה, אבל הנערה לא שעתה לדברים. אמר הרב: "אם כן, תשא בעונשה". ומיד פרחו פצעים נוראים בידיה, שהאדימו והתנפחו, וכל המשחות והתרופות לא עזרו במאום. או אז כיסתה הנערה את ידיה, ובאה עם אביה בבכיה ובהבטחה לנהוג בגדרי הצניעות הנוהגים מדור דור. הרב העתיר לקדוש ברוך הוא, וידיה נרפאו כליל!

הלכות: פנה לבו לדברים אחרים בשעה ששמע הברכה.

פנה לבו לדברים אחרים בשעה ששמע הברכה, שמע ברכה מפי אפיקורוס.

א. סימן רי"ג סעיף ג': ששמעה מתחילתה ועד סופה ונתכוין לצאת בה ידי חובתו והמברך נתכוין ג"כ להוציא ידי חובתו. ואם בשעה שבירך היה השומע טרוד במחשבותיו ולא נתן לבו לשמוע את התיבות, מסתבר שלא יצא אפילו בברכות דרבנן, אף אם לפני הברכה היה בכוונתו לצאת, וכן אם לאחר ששומע הברכה לפני האכילה או קיום המצוה מתרשל ומתמהמה שלא לצורך, וכל שכן אם מתעסק בדברים אחרים, יש בזה משום הפסק וצריך לחזור ולברך לעצמו.

ויש עוד לדעת, שאותם האפיקורסים להכעיס אף אם מברכים ברכה כתיקונה בשם ומלכות ומכוונים להוציא את הרבים והשומעים מכוונים לצאת מהם אין יוצאים מהם ידי חובה, כי אינם מאמינים בקדושת השי"ת ואלקותו ומלכותו, והזכרת השם שלהם אינו אלא כדיבורים בעלמא וכמתעסק, ואין צריך לענות אמן אחר ברכתם.

סימן ריד. איזה תיבות בברכה הם לעיכובא, באמירה ובשמיעה

א. סעי' א', שו"ע: כל ברכה שאין בה הזכרת שם ומלכות אינה ברכה וכו'. ועיין במשנ"ב וביה"ל. ומסקנת הדברים ועפ"י עוד אחרונים, לכתחילה יזהר אדם שלא לשנות אף תיבה אחת מטופסי הברכה שתיקנו לנו אנשי כנסת הגדולה וחז"ל הקדושים, כי בכל תיבה ותיבה יש כמה סודות וענינים גבוהים ורמים. ובדיעבד כל שאמר או שמע תיבת 'ברוך' ושם אחד משבעה שמות שאינם נמחקים 'ומלך העולם', ונוסח סיום הברכה אפילו בשאר לשונות, ואפילו לא בדקדוק כטופס נוסח חז"ל, אלא אמר משמעות הדברים, יצא ידי חובתו ואינו חוזר ומברך.

<u>להשמיע את הברכה לאוזניו</u> לכתחילה צריך להשמיע לאוזניו את הברכה. ויקפיד בזה מאוד, כי הניסיון מורה שכאשר אדם מברך בקול, מבטא את המילים טוב יותר, וגם לא שוכח אם הזכיר 'רצה והחליצנו' בשבת או 'יעלה ויבוא' בראש חודש וכדומה. והוא הדין לכל ברכה שמברך, שצריך לשים לב להשמיע לאוזניו, כי יש פוסקים שאומרים שאם לא השמיע לאוזניו, לא יצא ידי חובתו. ואמנם להלכה אם לא השמיע לאוזניו, אינו חוזר לברך. (שם ס)

<u>איסור מלאכה בשעת הברכה</u> אין לעשות מלאכה כשמברך ברכת המזון, ואפילו מלאכות קלות כאסיפת כוסות וסכו"ם. והוא הדין שאין לעיין בדברי תורה כשמברך ברכת המזון. (ערב) וכידוע, שזו עצת היצר הרע להזכיר לבעלים מסוימים דוקא באמצע ברכת המזון, לעזור לאשה או לעיין בספר, על אף שבדרך כלל כשלא בשעת הברכה, אינם נוהגים לעשות כן.

<u>שיעור כמות 'כזית'</u> כבר בארנו לעיל שכמות 'כזית' הוא 27 גרם, ומכל מקום יש להקפיד שלא לשקול בדיוק 27 גרם, כיון שהמאכל שנשאר בשיניים ובחניכיים, אינו מצטרף ל'כזית'. (שב).

<u>זמן אכילת 'כזית'</u> - בכל מאכל שהוא, אין מברכים עליו ברכה אחרונה אלא אם כן אכל את כמות הכזית בתוך זמן של "אכילת פרס", שזה 7 וחצי דקות, אבל אם אכל את הכזית יותר מזמן זה, לא מברך ברכה אחרונה. ולכן אכל כזית לחם ב-8 דקות, לא מברך ברכת המזון.

<u>המסופק אם ברך ברכת המזון</u> שלושת הברכות הראשונות שבברכת המזון, הן מן התורה, וחכמים הוסיפו ברכה רביעית 'הטוב והמטיב'. על כן, אם אכל ושבע ואינו זוכר אם ברך ברכת המזון, יברך את שלושת הברכות הראשונות חוץ מברכה רביעית, שכיון שהיא מדברי חכמים, כלל גדול בידינו, בכל ספק ברכות מדברי חכמים, להקל. (ה"ע ח"ב סג).

גם מי שאכל כזית פת ושבע משאר מאכלים, ומסופק אם ברך, חייב לברך. (שם סז)

וכן אם אכל ושבע מעוגה בשיעור קביעות סעודה [216 גרם], שמבואר לעיל שנוטל ידיו ומברך 'המוציא' וברכת המזון, ושכח אם ברך ברכת המזון, חייב לחזור ולברך. (רפז)